

Udlændinge- og Integrationsministeriet

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en enkelt ansøgningsprocedure for en kombineret tilladelse til tredjelandsstatsborgere til at opholde sig og arbejde på en medlemsstats område og om et sæt fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i en medlemsstat (omarbejdning)

KOM(2022) 655

Nyt notat

Nærværende grund- og nærhedsnotat sendes tillige til Udlændinge- og Integrationsudvalget.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.¹

1. Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til omarbejdning af direktiv om en enkelt ansøgningsprocedure for en kombineret tilladelse til tredjelandsstatsborgere til at opholde sig og arbejde på en medlemsstats område og om et sæt fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i en medlemsstat. Forslaget indgår i en pakke af foranstaltninger med det overordnede formål at tiltrække de kvalifikationer og talenter, som EU har brug for. Forslaget har til formål at løse udestående spørgsmål, der står i vejen for, at direktivets formål kan indfries fuldt ud, navnlig ved at strømline ansøgningsproceduren og gøre den mere effektiv. Derudover har forslaget til formål at styrke garantierne for og ligebehandlingen af tredjelandsstatsborgere sammenlignet med EU-borgere og beskytte dem bedre mod arbejdskraftudnyttelse. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget er omfattet af det danske retsforbehold, og direktivet vil derfor ikke finde anvendelse i Danmark. Forslaget vil derfor ikke få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Kommissionen har den 27. april 2022 fremsat forslag til omarbejdning af direktiv 2011/98/EU om en enkelt ansøgningsprocedure for en kombineret tilladelse til tredjelandsstatsborgere til at opholde sig og arbejde på en medlemsstats område og om et sæt fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i en medlemsstat.

¹ Forslaget er fremsat med hjemmel i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), tredje del, afsnit V. Ifølge protokollen om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i vedtagelsen af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollen er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

17. august 2022

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Internationalt udlændingesamarbejde
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

Det gældende direktiv har til formål at skabe rammerne for en retfærdig og ret-tighedsbaseret tilgang til arbejdskraftmigration. Til dette formål etablerer direktivet en énstrengt procedure for tredjelandstatsborgeres indgivelse af ansøgning om og myndighedernes udstedelse af en tilladelse til at opholde sig i en medlemsstat med henblik på at arbejde. Derudover regulerer direktivet de overordnede ret-tigheder for tredjelandstatsborgere, der allerede har en opholds- og arbejdstilla-delse, og som endnu ikke har opholdt sig i en medlemsstat i de fem år, der kræves for at opnå status som fastboende udlændig efter direktiv 2003/109/EF om tredje-landsstatsborgeres status som fastboende udlænding eller for de tredjelandstats-borgere, der søger opholdstilladelse i EU.

Forslaget til omarbejdning af direktivet er stillet på baggrund af en række klager til Kommissionen over medlemsstaters gennemførelse af direktivet, navnlig over manglende overholdelse af lovbestemte frister, og ændringsforslaget har derfor primært til formål at forenkle ansøgningsproceduren. Således sigter de ændringer af direktivet, som indføres med forslaget, mod effektivt at afhjælpe de vigtigste mangler, der er konstateret i forbindelse med gennemførelsen og evalueringen af direktivet.

Forslaget skal ses i sammenhæng med Kommissionens forslag til ændring af direktiv 2003/109/EF om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding.

Hjemmelsgrundlaget og det danske retsforbehold

Forslaget er fremsat med hjemmel i traktaten om Den Europæiske Unions funkti-onsmåde (TEUF) tredje del, afsnit V, artikel 79, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om TEUF, deltager Danmark ikke i vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til tredje del, afsnit V, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget til omarbejdning af direktivet er at forenkle ansøgningspro-ceduren ved at tillade, at ansøgningerne kan indgives både i værtsmedlemsstaten og fra et tredjeland og ved at fastsætte, at fristen på fire måneder, der efter direk-tivet tillægges den kompetente myndighed til at færdigbehandle ansøgningen, om-fatter udstedelsen af det fornødne visum og den tid, som de kompetente myndig-heder har brug for til at undersøge arbejdsmarkedssituationen. Derudover vil de foreslåede ændringer give tredjelandstatsborgere ret til at skifte arbejdsgiver i gyl-dighedsperioden af opholdstilladelsen, hvilket vil begrænse den administrative byrde som følge af gentagne ansøgninger i tilfælde af ændring i beskæftigelse, da der efter det gældende direktiv skal indgives en ny ansøgning, hvis der skiftes ar-bejdsgiver. Ændringsforslaget søger således at forkorte procedurens samlede varig-hed, idet denne i øjeblikket afholder arbejdsgivere fra at rekruttere internationalt.

Desuden medfører forslaget en udvidelse af direktivets anvendelsesområde til at omfatte personer, der nyder beskyttelse i henhold til national ret, og styrker beskyttelsen af arbejdstagere fra tredjelande ved at indføre bestemmelser om lettere klageindgivelse samt om overvågning og sanktioner. Endvidere indføres nye bestemmelser med henblik på bedre at beskytte arbejdstagere fra tredjelande, der kan blive afskrækket fra at indgive klager over deres arbejdsgivere af frygt for at miste deres opholdstilladelse ved at sikre, at tredjelandsstatsborgeren i mindst tre måneder efter at være blevet arbejdsløs kan opholde sig lovligt i medlemsstaten.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i forhold til opfyldelsen af nærhedsprincippet anført, at:

”Nærhedsprincippet finder anvendelse, da der er tale om et område med delt kompetence. Der blev foretaget et nærhedstjek i den konsekvensanalyse, der blev udarbejdet i forbindelse med det første forslag om en kombineret tilladelse i 2007 (COM(2007) 638 final). Behovet for en fælles EU-ramme for lovlig migration hænger sammen med afskaffelsen af kontrollen ved de indre grænser i EU og oprettelsen af Schengenområdet. [...]

Formålet med omarbejdningen af direktivet om en kombineret tilladelse er yderligere at forenkle proceduren og at styrke retten til ligebehandling og beskyttelsen af arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i EU. Navnlig vil strømlinede og afkortede procedurer på EU-plan gavne både tredjelandsstatsborgere og deres potentielle arbejdsgivere i hele EU, mens forbedrede rettigheder vil bidrage til at sikre lige vilkår for arbejdstagere fra tredjelande i forskellige medlemsstater og mindske risikoen for social dumping. På grundlag af forskellene i gennemførelsen af direktivet kan det konstateres, at hvis medlemsstaterne handler alene, er der risiko for, at den forskellige behandling af tredjelandsstatsborgere i forskellige medlemsstater vil fortsætte og ikke blive yderligere mindsket eller præciseret. Dette kan føre til fortsat konkurrenceforvridning på det indre marked mellem medlemsstater, der giver flere rettigheder end andre, eller som har mindre besværlige procedurer for udstedelse af kombinerede tilladelser.”

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er opfyldt.

6. Gældende dansk ret

Det vurderes ikke relevant at redegøre for gældende danske ret.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, da forslaget er omfattet af retsforbeholdet.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring hos Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 18. august 2022.

Dansk Arbejdsgiverforening har i deres høringssvar angivet at være positiv over for initiativet, der forbedrer mulighederne for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft til EU. Hvis omarbejdningen af direktivet bliver vedtaget, får tredjelandsborgere lettere adgang til EU's arbejdsmarkeder. Det stiller danske virksomheder ringere i konkurrencen om internationale medarbejdere, idet direktivet ikke finder anvendelse i Danmark på grund af retsforbeholdet. Derfor finder DA det vigtigt, at regeringen sikrer, at virksomheder i Danmark ikke kommer til at stå konkurrencemæssigt dårligere end virksomheder i de øvrige medlemsstater.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for vedtagelsen af initiativer, der forbedrer mulighederne for at tiltrække efterspurgt kvalificeret arbejdskraft til EU. Samtidig er regeringen løbende opmærksom på, at Danmark fortsat har mulighed for at imødegå behovet for kvalificeret arbejdskraft i Danmark.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.